

Přehled financování kultury městem Brnem v letech 2012–2016

Analytický podklad pro Strategii kulturních a kreativních odvětví Brna

Tereza Raabová, Lucie Chlupatá,
Adéla Svídová, Daniela Zarodňanská

Brno, únor 2017

Obsah

Úvod.....	4
1. Výdaje statutárního města Brna na kapitolu kultura (§331)	4
2. Výdaje na příspěvkové organizace města Brna.....	9
3. Výdaje města na nezávislou kulturu.....	14
4. Výdaje na provoz Odboru kultury MMB	20
5. Výdaje městských částí na kulturu dle § 331	22
6. Investice Statutárního města Brna v oblasti kultury	25
7. Celkové výdaje na kulturu statutárního města Brna	28
Závěr	30
Seznam zdrojů	31

Seznam tabulek

Tabulka 1	Výdaje statutárního města Brna na kulturu v letech 2012–2016 dle kulturních oblastí (v tis. Kč)	5
Tabulka 2	Výdaje statutárního města Brna na kulturu v letech 2012–2016 dle typu výdajů (v tis. Kč)	6
Tabulka 3	Transfery (příspěvky) města příspěvkovým organizacím na běžný provoz a investice a odvod z investičního fondu zpět městu za rok 2016 (v tis. Kč)	10
Tabulka 4	Výdaje Magistrátu města Brna na kulturní příspěvkové organizace (běžné + kapitálové transfery – odvod z investičního fondu zpět městu; skutečné plnění), v tis. Kč	11
Tabulka 5	Průměrné mzdy zaměstnanců příspěvkových organizací v Brně	14
Tabulka 6	Úspěšnost v procentech – poměr počtu podaných žádostí k počtu schválených žádostí v jakékoliv výši	16
Tabulka 7	Přehled požadovaných a schválených dotací OK MMB za roky 2012 až 2017 (v tis. Kč) ..	17
Tabulka 8	Výdaje na provoz Odboru kultury MMB (v tis. Kč)	20
Tabulka 9	Personální náklady Odboru kultury MMB (v tis. Kč)	21
Tabulka 10	Běžné výdaje Odboru kultury MMB dle kulturních činností (v tis. Kč)	22
Tabulka 11	Výdaje všech městských částí Brna na kulturu (v tis. Kč)	24
Tabulka 12	Investice města Brna na kulturu (v tis. Kč)	27
Tabulka 13	Investice města Brna na kulturu dle oblastí (v tis. Kč)	27
Tabulka 14	Souhrnné výdaje statutárního města Brna na kulturu v letech 2012–2016 (v tis. Kč)	29

Seznam grafů

Graf 1	Výdaje statutárního města Brna na kulturu v letech 2012–2016 dle kulturních oblastí.....6
Graf 2	Výdaje statutárního města Brna na kulturu v letech 2012–2016 dle typu výdajů7
Graf 3	Podíl výdajů na kulturu vůči celkovému rozpočtu statutárního města – srovnání měst Brno, Praha, Plzeň, Ostrava v letech 2012–20168
Graf 4	Výdaje na kulturu per capita – srovnání měst Brno, Praha, Plzeň, Ostrava v letech 2012–2016.....9
Graf 5	Výdaje Magistrátu města Brna na kulturní příspěvkové organizace (běžné + kapitálové transfery – odvod z investičního fondu zpět městu; skutečné plnění)12
Graf 6	Výdaje města Brna na jednotlivé kulturní příspěvkové organizace12
Graf 7	Celkový rozpočet příspěvkových organizací a jejich příspěvek města na běžný provoz (r. 2016)13
Graf 8	Schválené dotace Odboru kultury MMB (v tis. Kč)19
Graf 9	Výdaje Odboru kultury MMB v letech 2012 až 2016, včetně mzdových výdajů21
Graf 10	Celkové výdaje Statutárního města Brna v členění na výdaje města a městských částí - schválený rozpočet 2016 (v mil. Kč)23
Graf 11	Výdaje všech městských částí Brna na kulturu (§331)25
Graf 12	Výdaje statutárního města Brna na kulturu v letech 2012-2016.....29

Seznam zkratk

OK	Odbor kultury
MMB	Magistrát města Brna
SMB	statutární město Brno
IF	investiční fond
PO	příspěvkové organizace
MČ	městské části

Úvod

Následující dokument mapuje a předkládá přehled veškerých financí, kterými Statutární město Brno podporuje oblast kultury v Brně. Na základě dat Odboru kultury a Odboru rozpočtu byla vytvořena zpráva, která mapuje financování kultury statutárním městem Brnem z následujících úhlů pohledu:

- celkový přehled o stavu financování kultury v městě Brně,
- výdaje na kulturní příspěvkové organizace města Brna,
- výdaje na kulturní organizace a subjekty nezřizované městem,
- výdaje Odboru kultury Magistrátu města Brna,
- výdaje městských částí statutárního města Brna na kulturu,
- investice v kultuře.

Město Brno realizuje financování kultury několika způsoby. Nejvýznamnějším z nich je stabilní podpora městem zřízených příspěvkových organizací, které díky pravidelnému příspěvku umožňují šířit svůj program pro obyvatele města a regionu za snížené náklady na vstupenku. Dalším významným způsobem je poskytování dotací, o něž se uchází jak veřejný, tak soukromý sektor, a to na základě principu soutěže.

Mimoto je však nutné vzít v potaz další náklady, které souvisí s dlouhodobými investicemi do kultury (stavby, nákupy a údržba majetku apod.), s provozem Odboru kultury a jeho personálním zajištěním či alokací prostředků do městských částí.

Pokud není uvedeno jinak, tato analýza uvádí výdaje města Brna na kulturní činnosti vymezené paragrafy 3311 až 3319 dle Vyhlášky č. 323/2002 Sb., které se nachází v sekci Kultura (§ 331):

- § 3311: Divadelní činnost,
- § 3312: Hudební činnost,
- § 3313: Filmová tvorba, distribuce a archiválie,
- § 3314: Činnosti knihovnické,
- § 3315: Činnosti muzeí a galerií,
- § 3316: Vydavatelská činnost,
- § 3317: Výstavní činnosti v kultuře,
- § 3319: Ostatní záležitosti kultury (dokumentační, informační, ediční apod.).

Na základě těchto kapitol bude poukázáno na jejich finanční zátěž, ale také proměny objemu peněz v čase. Z tohoto důvodu byl vybrán časový rámec pěti let 2012–2016.

1. Výdaje statutárního města Brna na kapitolu kultura (§331)

Rozpočet města Brna je tvořen jeho příjmy a výdaji. Finance, které plynou do rozpočtu města se obecně dělí na čtyři druhy: jsou jimi

- příjmy daňové (z rozpočtového určení daní, které se každoročně přerozdělují ze státního rozpočtu, a daně místní, např. poplatky za psy, z ubytovacích kapacit apod.),
- příjmy nedaňové (např. výnosy z vlastního podnikání, z podílu na zisku),

- dotace (např. z fondů EU),
- kapitálové (příjmy z prodeje majetku, pozemků ad.).

Co je ústředním tématem této analýzy, jsou však výdaje, kterými město pokrývá potřeby svých občanů, a to i v oblasti kultury. Výdaje můžeme dělit dle jejich druhu na:

- běžné (hradí především běžný provoz)
- kapitálové (také investiční, investice na pořízení dlouhodobého majetku).

V úvodní části jsme také naznačili, že můžeme dělit typy výdajů dle oblastí, do kterých finance putují (divadelní činnosti, hudební činnosti apod.). Tabulka 1 a Graf 1 prezentují veškeré výdaje statutárního města Brna (tzn. včetně městských částí), které byly zařazeny do oddílu Kultura, který zahrnuje kulturní činnosti dle paragrafů §3311–3319, a to v období 2012–2016.

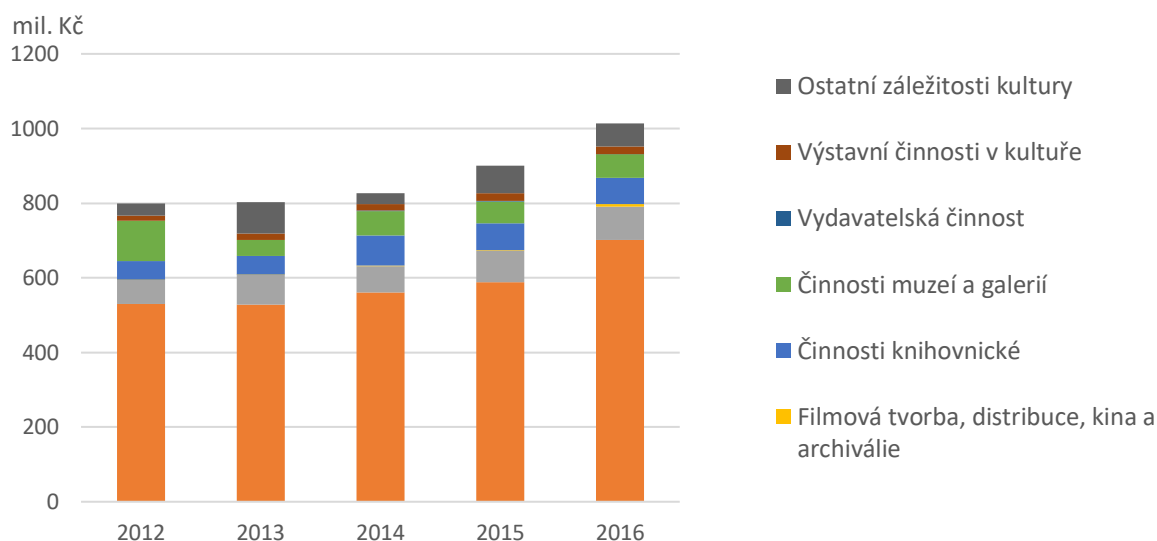
V tabulkách a grafech této kapitoly jsou zahrnuty výdaje na kulturní činnosti vynaložené jak z rozpočtu Magistrátu města Brna, tak i z městských částí Brna. Co se týká výdajů Magistrátu m. Brna, jsou zahrnuty především výdaje Odboru kultury (viz kapitola 4), ale i několika dalších odborů, např. Odboru investičního, který financuje náročnější opravy a rekonstrukce kulturní infrastruktury či výstavbu Janáčkova kulturního centra. Jsou zde také zahrnuty veškeré výdaje příspěvkovým organizacím, a to včetně transferů z rozpočtů kraje a státu, které jim plynou přes rozpočet města, a včetně kapitálových výdajů (tzn. nejsou zde odečteny odvody z investičního fondu, které vrací příspěvkové organizace zpět městu – viz kapitola 2). Naopak v této kapitole nejsou zahrnuty mzdové náklady Odboru kultury či jiných pracovníků zajišťujících správu kultury v Brně, jelikož nejsou řazeny do kulturních činností dle §331.

Tabulka 1 Výdaje statutárního města Brna na kulturu v letech 2012–2016 dle kulturních oblastí (v tis. Kč)

§	Činnost	2012	2013	2014	2015	2016
3311	Divadelní činnost	528 461	525 873	558 051	585 847	700 161
3312	Hudební činnost	64 409	80 660	71 163	84 984	88 025
3313	Filmová tvorba, distribuce, kina a archiválie	273	258	951	1 900	6 494
3314	Činnosti knihovnické	49 110	48 967	81 889	70 864	70 880
3315	Činnosti muzeí a galerií	108 770	44 454	64 868	59 062	62 963
3316	Vydavatelská činnost	0	0	1 042	1 800	1 412
3317	Výstavní čin. v kultuře	13 667	15 886	17 118	19 759	20 125
3319	Ostatní záležitosti kultury	32 346	84 807	29 246	74 536	61 046
	Kultura (§331) celkem	797 036	800 905	824 328	898 752	1 011 106

Zdroj: MAGISTRÁT MĚSTA BRNA, Plnění rozpočtu statutárního města Brna.

Graf 1 Výdaje statutárního města Brna na kulturu v letech 2012–2016 dle kulturních oblastí

Zdroj: MAGISTRÁT MĚSTA BRNA, Plnění rozpočtu statutárního města Brna.

Jak je z nich patrné, nejvíce výdajů plyne pravidelně na divadelní činnost (v roce 2016 až 69 % všech výdajů), druhou finančně nejnáročnější oblastí je hudební činnost (v roce 2016 na ni plynulo necelých 9 % výdajů). Poté následují činnosti knihovnické (7 % výdajů) a činnosti muzeí a galerií (6 % výdajů).

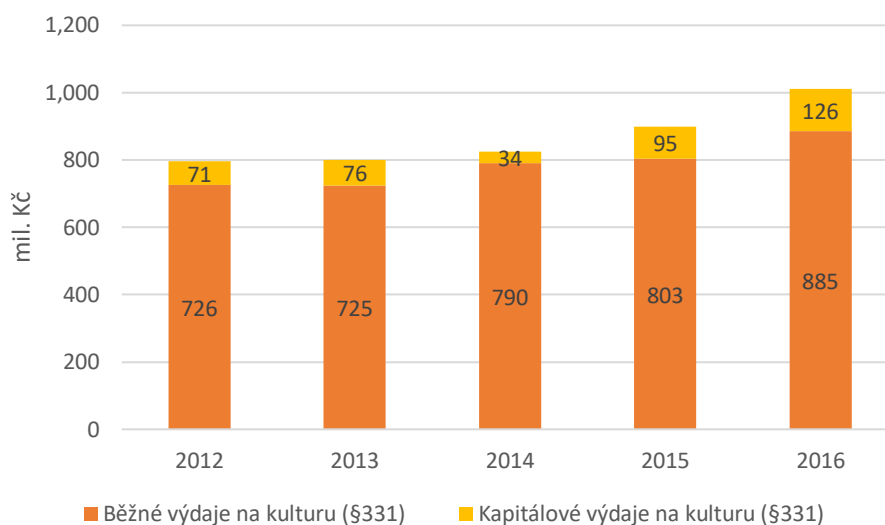
Rozpočet tvořily především běžné (neinvestiční) výdaje. Ty se na celkovém rozpočtu pro kulturu od roku 2012 promítly ve výši přes 87 %. Zvýšení kapitálových (investičních) výdajů, ke kterým došlo v letech 2015 a 2016, je pak záležitostí větších projektů, např. rekonstrukce Janáčkovy opery Národního divadla Brno. Celkové výdaje statutárního města Brna na kulturu v členění na běžné a kapitálové výdaje uvádí Tabulka 2 a Graf 2.

Tabulka 2 Výdaje statutárního města Brna na kulturu v letech 2012–2016 dle typu výdajů (v tis. Kč)

Typ výdajů	2012	2013	2014	2015	2016
Běžné výdaje na kulturu (§331)	725 542	724 999	789 939	803 392	885 253
Kapitálové výdaje na kulturu (§331)	71 494	75 906	34 389	95 360	125 853
Celkové výdaje SMB na kulturu (§331)	797 036	800 905	824 328	898 752	1 011 106

Zdroj: MAGISTRÁT MĚSTA BRNA, Plnění rozpočtu statutárního města Brna.

Graf 2 Výdaje statutárního města Brna na kulturu v letech 2012–2016 dle typu výdajů

Srovnání výdajů na kulturu statutárního města Brna a jiných českých měst

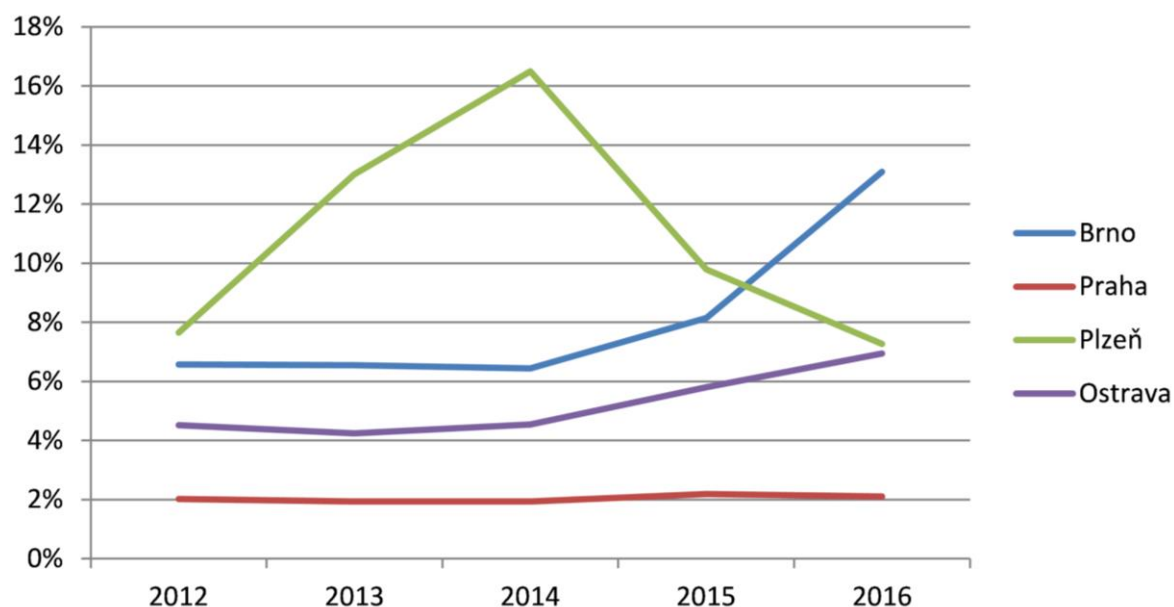
V podílu financí na kulturu (tzn. kapitoly § 331 dle Vyhlášky č. 323/2002 Sb) na celkovém rozpočtu města si Brno vede dobře i v porovnání s ostatními městy. V letech 2007–2010 se podíl kultury pohyboval ve výši 8,2-9,1 % na celkovém rozpočtu města. Nižší podíl na financování mělo město Plzeň, které ze svého rozpočtu na kulturu alokovalo 5,5-6,6 %. Obdobně jako Plzeň na tom byla i Ostrava. Hlavní město Praha dosáhla největšího podílu 3,5 %.¹

Během sledovaných let 2012–2016 v této studii si Brno udržovalo svůj vysoký podíl financování. V průběhu pěti let Brno zvýšilo podíl financování na kulturu z necelých 8 % na 13 % celkového rozpočtu statutárního města. Celkově do kultury v tomto pětiletém období vneslo Brno více než 4 miliardy Kč. Vysoký nárůst zaznamenalo také město Plzeň, a to především z důvodu přípravy na rok 2015, kdy se Plzeň stala Evropským hlavním městem kultury.

Podíl financování na kulturu v rámci celkového rozpočtu měst uvádíme níže v grafu (Graf 3).

¹ Program rozvoje kultury města Brna a jeho evaluace. DHV CR pro Magistrát města Brna, 2012. s. 57.

Graf 3 Podíl výdajů na kulturu vůči celkovému rozpočtu statutárního města – srovnání měst Brno, Praha, Plzeň, Ostrava v letech 2012–2016

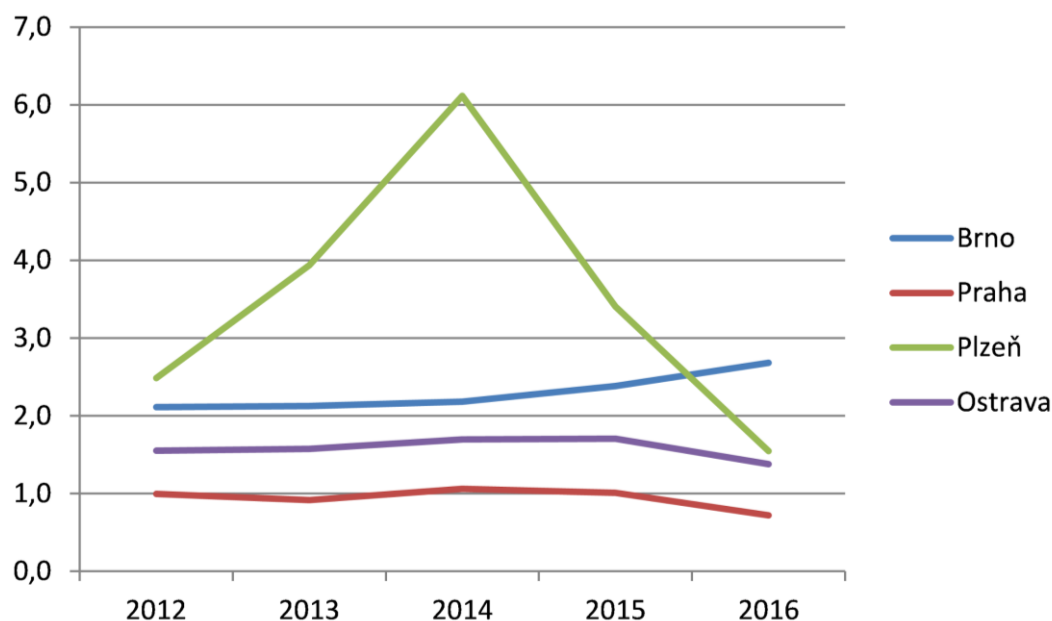

Zdroj: Monitor státní poklady (monitor.statnipokladna.cz), vlastní zpracování

Abychom zohlednili počet obyvatel, který se v uvedených městech liší, uvádíme také výdaje na kulturu per capita, tedy v přepočtu na jednoho obyvatele města. I v následujícím grafu je zřetelné, že jednotlivé výdaje v městě Brně postupně stoupají. V roce 2016 se tak jedná o průměrnou částku 2 682 Kč na obyvatele pouze v rámci oddílu kultury (viz Graf 4). Celkem město Brno ve sledovaném období 2012–2016 poskytlo v přepočtu na obyvatele 11 487 Kč. Pro zajímavost můžeme uvést srovnání s celkovými výdaji Brna na jednoho obyvatele: v roce 2016 dosahovaly výdaje města per capita 20 473 Kč a za sledované období 2012–2016 celkem 147 934 Kč.

Graf 4 ukazuje opět výkyv výdajů v Plzni v souvislosti s Evropským hlavním městem kultury. V porovnání čtyř největších českých měst se Brno drží na špičce ve výdajích na kulturu, a to jak v podílu k celkovému rozpočtu města, tak na jednoho obyvatele.

Graf 4 Výdaje na kulturu per capita – srovnání měst Brno, Praha, Plzeň, Ostrava v letech 2012–2016

Zdroj: Monitor státní poklady (monitor.statnipokladna.cz), vlastní zpracování

2. Výdaje na příspěvkové organizace města Brna

Příspěvkové organizace jsou obecně takové právnické osoby, které zřizují územní samosprávné celky (ale také organizační složky státu, př. ministerstva). Jejich účelem je především působnost v těch sférách, které jsou neziskové, veřejně prospěšné a které vyžadují z důvodu složitosti samostatnou právnickou osobu.

Příspěvkové organizace hospodaří s rozpočtem, jehož příjmy tvoří jednak příspěvek zřizovatele (ten nemusí a obvykle není ve výši 100 % nákladů dané organizace), dále také s vlastními výnosy z činnosti (například prodej vstupenek) a z jiných zdrojů (dotací, darů fyzických a právnických osob, příspěvků od státu a kraje ad.). Celkové hospodaření příspěvkové organizace následně podléhá finanční kontrole. Ta se zabývá jednak dodržováním obecně závazných pravidel při hospodaření s financemi a majetkem, zajištěním ochrany veřejných prostředků vůči případným rizikům, ale také hospodárnému a efektivnímu naložení s financemi.

Magistrát města Brna v současné době zřizuje 35 příspěvkových organizací, z nichž největší počet představují mateřské a základní školy. Ze zřizovaných příspěvkových organizací, které spadají do oblasti kultury, se jedná o následující:

- Národní divadlo Brno,
- Centrum experimentálního divadla,
- Městské divadlo Brno,
- Divadlo Radost,
- Filharmonie Brno,
- Knihovna Jiřího Mahena v Brně,

- Muzeum města Brna,
- Dům umění města Brna,
- Hvězdárna a planetárium Brno.²

Magistrát města Brna financuje tyto organizace transfery na běžné (provozní) výdaje a dále kapitálovými transfery na investice (pořízení dlouhodobého majetku). Investiční fond organizace je tedy tvořen přídělem z odpisů a transferem města na investice, z fondu pak organizace odvádí zpět do rozpočtu zřizovatele nevyčerpané prostředky. Investiční akce většího rozsahu (např. rekonstrukce a dobudování Janáčkova divadla) jsou hrazeny zvlášť z prostředků Odboru investic a nevstupují do rozpočtu příspěvkové organizace. Pro lepší představu slouží Tabulka 3, která uvádí transfery města příspěvkovým organizacím na běžný provoz, na investice a odvody z investičního fondu (IF) zpět městu, a to za rok 2016.

Tabulka 3 Transfery (příspěvky) města příspěvkovým organizacím na běžný provoz a investice a odvod z investičního fondu zpět městu za rok 2016 (v tis. Kč)

	Transfer města na provoz *	Transfer města na investice **	Výše uloženého o odvodu z IF (zpět městu)	Celkové výdaje města po odečtení odvodů ***	Náklady přísp. organizací celkem
Národní divadlo Brno	352 064	50 893	67 050	335 907	459 979
Centrum experimentálního divadla	36 841	1 820	637	38 024	51 283
Městské divadlo Brno	174 305	14 615	10 299	178 621	276 217
Divadlo Radost	20 866	0	1 568	19 298	29 968
Filharmonie Brno	71 792	2 000	900	72 892	97 515
Knihovna Jiřího Mahena v Brně	61 947	0	1 382	60 565	82 948
Muzeum města Brna	58 974	2 475	7 477	53 972	87 002
Dům umění města Brna	15 436	0	1 467	13 969	18 512
Hvězdárna a planetárium Brno	12 678	4 804	1 000	16 482	40 154
CELKEM	804 903	76 607	91 780	789 730	1 143 578

* z výkazů PO - Výnosy z transferů od zřizovatele (skutečné plnění)

** z výkazů PO - Transfer na pořízení dlouhodobého majetku od zřizovatele (skutečné plnění)

*** Výdaje města po započtení odvodů jsou vypočítány jako Transfer města na provoz (sl. 2) + Transfer města na investice (sl. 3) - Výše uloženého odvodu z invest. fondu (sl. 4)

Pozn.: V tabulce nejsou uvedeny zvláštní investiční akce, které hradí město přímo z vlastního rozpočtu (např. náročnější opravy a rekonstrukce budov).

Zdroj: Účetní výkazy jednotlivých přísp. organizací, skutečné plnění rozpočtu.

² Mimo tyto příspěvkové organizace města Brna působí v kultuře ještě příspěvkové organizace, které jsou ve správě městských částí Brna (např. Kulturní centrum Líšeň, Kulturní středisko Omega, Kulturní a vzdělávací středisko U Tří kohoutů a Kulturní, vzdělávací a informační centrum městské části Brno - Vinohrady). Výdaje na tyto příspěvkové organizace putují z rozpočtů městských částí, proto v této kapitole nejsou zahrnuty. Naopak Turistické informační centrum města Brna zde není uvedeno z důvodu jeho zařazení pod jiné odbory města a jeho zaměření primárně na cestovní ruch.

Transfery na investice do příspěvkových organizací byly za posledních pět let nejvyšší právě v roce 2016. Organizace s nejvyšším podílem investic jsou opět Národní divadlo Brno (s celkovou výší 68 793 tis. Kč za roky 2012–2016) a Městské divadlo Brno (s investicemi v celkové hodnotě 28 142 tis. Kč za pět let). Kapitálové transfery města čerpaly rovněž organizace Centrum experimentálního divadla, Filharmonie Brno, Muzeum města Brna a Hvězdárna a planetárium Brno. Výše jejich investic se však pohybovala v řádu jednotek milionů korun za celé pětileté období.

Tabulka 4 uvádí skutečnou výši výdajů města na příspěvkové organizace, tzn. součet běžných a kapitálových transferů a následný odečet odvodů z investičního fondu zpět do rozpočtu Brna. (Např. v roce 2012 tak výše transferů na běžné výdaje Národního divadla Brno činily 270 571 tis. Kč, kapitálové výdaje města byly nulové. Výše uloženého odvodu z investičního fondu zpět do rozpočtu města činila 65 168 tis. Kč, celkové výdaje města Brna Národnímu divadlu Brno tedy nakonec představovaly pouze rozdíl mezi těmito transfery a odvodem (tzn. $270\,571 + 0 - 65\,168 = 205\,403$ tis. Kč).

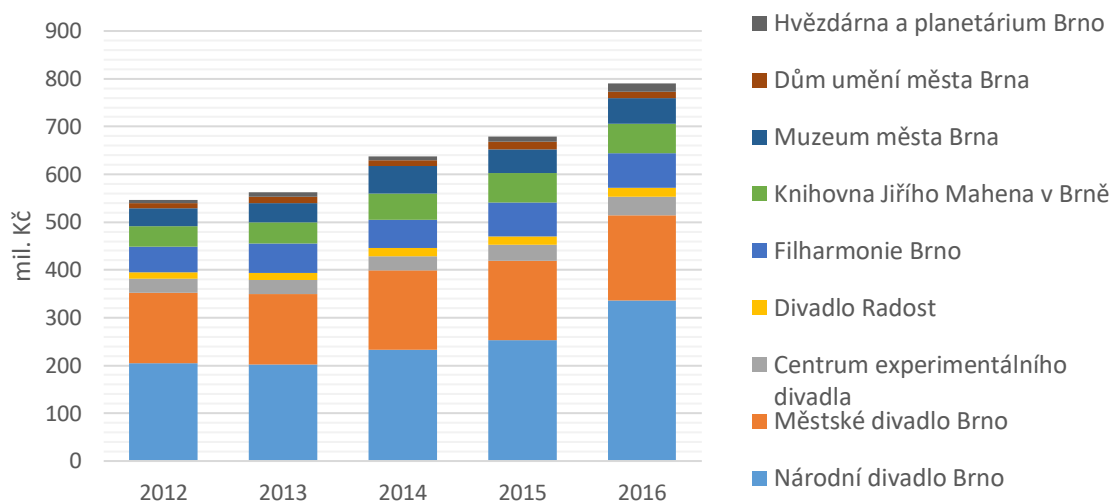
Tabulka 4 Výdaje Magistrátu města Brna na kulturní příspěvkové organizace (běžné + kapitálové transfery – odvod z investičního fondu zpět městu; skutečné plnění), v tis. Kč

	2012	2013	2014	2015	2016
Národní divadlo Brno	205 403	202 384	232 640	252 922	335 907
Městské divadlo Brno	146 148	147 143	166 516	165 944	178 621
Centrum experimentálního divadla	29 869	29 934	30 011	33 503	38 024
Divadlo Radost	13 805	13 805	17 334	18 287	19 298
Filharmonie Brno	52 795	62 311	58 911	70 907	72 892
Knihovna Jiřího Mahena v Brně	43 910	43 530	54 590	60 536	60 565
Muzeum města Brna	37 563	41 176	56 895	50 423	53 972
Dům umění města Brna	10 424	12 836	12 956	15 230	13 969
Hvězdárna a planetárium Brno	6 623	9 373	8 315	11 999	16 482
CELKEM	546 540	562 492	638 168	679 751	789 730

Zdroj: Účetní výkazy jednotlivých přísp. organizací, skutečné plnění rozpočtu.

Údaje z tabulky v časové ose posledních pěti let znázorňuje Graf 5. Na grafu je vidět, jak celkové výdaje města na příspěvkové organizace kontinuálně rostou.

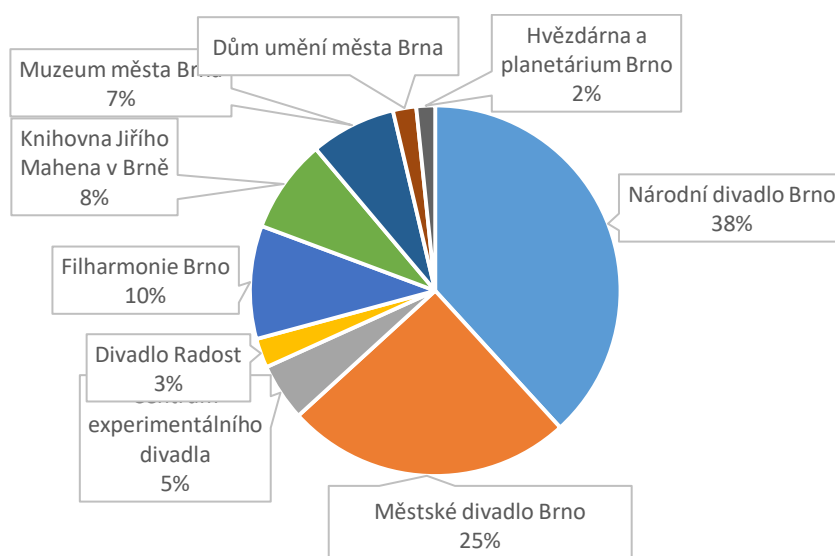
Graf 5 Výdaje Magistrátu města Brna na kulturní příspěvkové organizace (běžné + kapitálové transfery – odvod z investičního fondu zpět městu; skutečné plnění)

Zdroj: MAGISTRÁT MĚSTA BRNA, Plnění rozpočtu města Brna.

Pokud budeme sledovat poměr přidělených financí do jednotlivých příspěvkových organizací, pak největší výdaje v posledních pěti letech směřovaly do Národního divadla Brno (38 %, za období 2012–2016 celkem 1 229 256 tis. Kč) a Městského divadla Brno (25 %, 804 372 tis. Kč). Na třetím místě je Filharmonie Brno s 10 % celkového objemu (317 816 tis. Kč) a ostatní organizace čerpaly každá méně než 10 % celkové částky pro příspěvkové organizace. Velký rozdíl je však dán obecně nákladností provozu – režijními náklady, počtem zaměstnanců, náklady za nutné služby a materiál. Z povahy věci tak právě dvě zmíněná divadla mají několikanásobně vyšší celkový rozpočet (včetně příjmů z vlastních a jiných zdrojů) než například Dům umění či Hvězdárna a planetárium Brno. Graf 6 znázorňuje strukturu výdajů města plynoucích do kulturních příspěvkových organizací dohromady v letech 2012–2016.

Graf 6 Výdaje města Brna na jednotlivé kulturní příspěvkové organizace

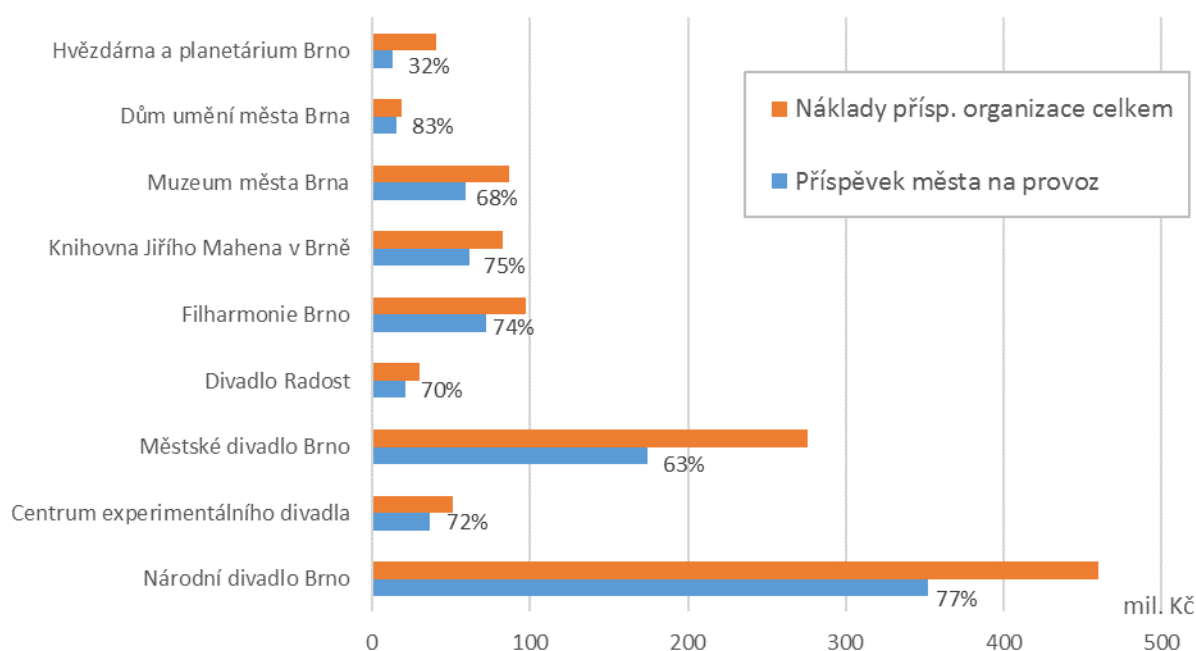

Zdroj: MAGISTRÁT MĚSTA BRNA, Plnění rozpočtu města Brna.

Jak bylo zmíněno v úvodu této kapitoly, rozpočet příspěvkových organizací se skládá z provozních a kapitálových transferů města Brna, dále z prostředků plynoucích z vlastní činnosti (prodej vstupenek apod.) a jiných zdrojů (dotace státu a kraje, nadací, dary fyzických a právnických osob aj.). Podíl městem transferovaných příspěvků a zdrojů jiných se u každé instituce mírně liší. Procentuální část, kterou tvoří ostatní zdroje, vypovídá o soběstačnosti dané organizace, jinak řečeno nám ukazuje, jak moc je organizace finančně závislá na svém zřizovateli. Nutno dodat, že řada z těchto organizací má významný regionální i celostátní dosah, přesto většina jejich rozpočtu je hrazena především z rozpočtu města Brna.

Následující graf znázorňuje celkové náklady jednotlivých kulturních příspěvkových organizací a vedle toho výši příspěvku města na běžný provoz (výnosy z transferů od zřizovatele), obojí za rok 2016. Z něj je patrné, že nejnižší podíl městského příspěvku na celkových výdajích má Hvězdárna a planetárium Brno (32 %), nejvyšší naopak Dům umění města Brna (83 %).

Graf 7 Celkový rozpočet příspěvkových organizací a jejich příspěvek města na běžný provoz (r. 2016)

Zdroj: MAGISTRÁT MĚSTA BRNA, Plnění rozpočtu města Brna.

Průměrné platy zaměstnanců příspěvkových organizací každoročně rostou, přesto se stále nacházejí pod průměrnou mzdou České republiky (viz Tabulka 5). Průměrně se v pětiletém období pohybovaly mzdy pracovníků v příspěvkových organizacích 5 563 Kč pod průměrem ČR. Pokud bychom se zaměřili pouze na mzdy zaměstnanců v umělecké oblasti (případně oborové - knihovníci apod.), ti jsou na tom s průměrem poněkud lépe - obecně se nacházeli 4 480 Kč pod průměrem ČR. V průběhu let se postupně tento rozdíl snižuje. Především v roce 2015 došlo k navýšení mezd u uměleckých profesí průměrně o 1 765 Kč (v některých příspěvkových organizacích o více než 2 000 Kč). I v roce 2015 se

však stále průměrné mzdy pohybují velmi nízko. Nejnižší mzdy zaznamenává Knihovna J. Mahena v Brně, kde jsou průměrné platy o 7 427 Kč pod českým průměrem.

Tabulka 5 Průměrné mzdy zaměstnanců příspěvkových organizací v Brně

Přísp. org.	2012		2013		2014		2015		2016	
Průměr ČR	25 067 Kč		25 035 Kč		25 768 Kč		26 467 Kč*		-	
	Celkem	Um.	Celkem	Um.	Celkem	Um.	Celkem	Um.	Celkem	Um.
NdB	19 122	20 458	19 543	21 208	20 009	21 766	21 506	24 286	23 722	27 141
CED	15 272	17 055	15 553	17 447	19 110	20 563	21 150	23 743	23 624	23 684
MdB	20 526	23 135	21 095	23 667	21 022	23 525	22 354	24 771	23 093	25 909
Divadlo Radost	18 055	20 591	17 968	20 740	18 782	22 390	19 885	23 167	20 236	22 105
Filharmonie Brno	21 040	20 917	21 665	21 530	21 774	21 505	24 114	23 862	25 219	25 403
Knihovna J.M. v Brně	17 258	17 496	17 845	17 798	18 514	18 047	19 040	18 558	18 883	18 609
Muzeum m. Brna	-	-	-	-	18 419	-	19 059	-	19 969	-
Dům umění m.B.	18 109	-	18 403	-	18 467	-	19 408	-	18 837	-
Hvězdárna a planet. Brno	24 066	-	23 825	-	24 015	-	26 136	-	25 910	-

Zdroj dat: výroční zprávy p. o., Český statistický úřad (průměr ČR)

*předběžný údaj

3. Výdaje města na nezávislou kulturu

Pod výdaje města na nezávislou kulturu řadíme dotace, o které mohou žadatelé požádat prostřednictvím dotačních programů³. Za období od roku 2012 až do roku 2017 prošly dotační programy několika změnami.

Změny se dotkly například **typů dotací**. Do roku 2013 byly schvalovány dotace typu A a B. Dotace typu A byly určeny pro akce zařazené do dotačního procesu z podnětu orgánů statutárního města Brna nebo na návrh Odboru kultury Magistrátu města Brna (OK MMB). Od roku 2014 byly dotace typu A zrušeny a znovu zavedeny v roce 2015. Od roku 2016 byl místo nich zaveden samostatný program na podporu významné kontinuální víceleté kulturní činnosti a kulturních akcí velkého rozsahu tzv. významné akce⁴.

³ Žádosti o dotace jsou podávány většinou na podporu kulturních projektů a akcí a jsou předkládány subjekty jak z veřejné, tak i soukromé sféry.

⁴ Požadovaná částka u tohoto programu byla v roce 2016 min. 500 tis. Kč.

Při monitorování výdajů MMB na nezávislou kulturu z období 2012 až 2017 je patrná **změna dotačního programu MMB v roce 2014**. V roce 2014 došlo ke změně dotačního systému – **zavedení víceletých dotací**, kdy se žadatelé o dotace mohli poprvé rozhodnout, zda podají žádost o dotaci na jeden nebo na tři roky. V systému žádostí nefigurovala samostatná kategorie pro významné městské akce, která byla zavedena až v roce 2015 (viz výše). Dále bylo možné čerpat dotaci až do výše 70 % celkových nákladů (v předchozích letech pouze do výše 50 %) a z dotace se mohly hradit mzdy a ostatní náklady až do 30 % (dříve nebylo možné čerpat dotaci na tyto náklady).

Hodnocení žádostí

Od roku 2014 začala fungovat komise pro hodnocení žádostí o dotace, tzv. **hodnotící komise**. Na základě veřejných nominací do ní byli vybráni poradním sborem náměstkyně primátora a jmenování náměstkyní členové – odborníci na hodnocení žádostí o dotace (jeden odborník na jednu tematickou oblast, na oblast Hudba a Kulturně vzdělávací a zájmová činnost byli jmenováni dva odborníci z důvodu velkého počtu žádostí). Součástí hodnotící komise byli i členové Komise Rady města Brna pro kulturu (dále jen KPK). Celkem tedy měla hodnotící komise 11 odborníků a 13 členů KPK. Odborní členové byli jmenováni na období, které kopíruje trvání víceletých dotací. Členové KPK působili v hodnotící komisi dle volebního období⁵. V roce 2014 a 2015 hodnotili všichni členové hodnotící komise všechny žádosti (bez ohledu na oblast žádosti) **v průběhu tří kol dle čtyř kritérií**:

1. Přínos projektu/celoroční činnosti pro město Brno,
 2. Obsahová náplň projektu/celoroční činnosti,
 3. Schopnost žadatele naplnit projekt/celoroční činnost,
 4. Kvalita a přiměřenost finanční rozvahy,
- přičemž každý hodnotící vždy zohlednil posouzení OK MMB⁶.

Na rok 2014 a 2015 bylo zavedeno **devět nových dotačních oblastí** a žadatelé si mohli oblast vybrat sami⁷:

- Audiovizuální tvorba (film), nová média
- Divadlo, performance, cirkus
- Hudba
- Klubová činnost
- Kulturně vzdělávací a zájmová činnost
- Literatura
- Podpora uměleckých řemesel a lidových tradic
- Tanec
- Výtvarné umění, fotografie, design a architektura

⁵ Do r. 2013 navrhovali schválení a výši dotace odborní pracovníci OK MMB a tyto návrhy projednávali se subkomisemi složenými z členů KPK.

⁶ Škála bodů od 1 (nejméně) až 5 (nejvíce).

⁷ Dříve byly žádosti rozřazovány odbornými pracovníky OK MMB, a to do oblastí – Divadlo, Hudba, Kluby, Literatura, Folklor, Výtvarné umění a Různé.

V roce 2014 byl také spuštěn **elektronický systém** při podávání žádostí na rok 2015. Žádosti byly podávány jak v tištěné podobě, tak prostřednictvím el. systému, který od té doby slouží jako sdílené prostředí pro žadatele o dotace, pracovníky OK MMB a hodnotitele⁸. Významnými změnami prošel také formulář žádosti, do kterého se právě od roku 2014 vkládají přílohy přímo, tudíž je interaktivní⁹.

Dalším **zlomovým rokem byl rok 2016**, kdy bylo možné čerpat dotace do 70 % uznatelných celkových nákladů a mzdové a ostatní náklady mohly pokrývat až 50 % žádané dotace. Vznikly také **samostatné hodnotící komise na každou dotační oblast**, ve složení dva odborníci a jeden člen KPK (program tzv. významné akce hodnotí dva členové KPK a jeden odborník dle oblastí, ve kterých byly podány žádosti o dotace). Příslušné komise hodnotí pouze žádosti v příslušném programu dle stejných kritérií, viz výše, v průběhu dvou kol. V 1. kole hodnotitelé žádosti bodově zhodnotí a slovně zdůvodní své hodnocení. V 2. kole společně navrhnou finanční částku projektům, které získaly průměrně 15–20 bodů a společně vytvoří závěrečné slovní zdůvodnění hodnocení všech projektů¹⁰. Výsledkem zavedení hodnotících komisí je transparentnější přístup při hodnocení žádostí. Jejich působení se projeví i na výrazné změně úspěšnosti žadatelů:

Tabulka 6 Úspěšnost v procentech – poměr počtu podaných žádostí k počtu schválených žádostí v jakémkoliv výši

Rok	% úspěšnost
2012	86 %*
2013	84 %*
2014	47 %
2015	62 %
2016	67 %
2017	65 %

** V letech 2012 a 2013 nebyl zaveden systemizovaný dotační systém, ani hodnotící komise, tudíž se žádalo pouze o jednoleté dotace a celková úspěšnost byla vyšší, nicméně suma peněz rozdaná skrze dotace byla nižší než sumy v následujících letech.*

Zdroj: Odbor kultury MMB.

Dále se od roku 2016 se z dotačních oblastí staly samostatné programy a vznikl **nový program na podporu významné kontinuální víceleté kulturní činnosti a kulturních akcí velkého rozsahu** (tzv. významné akce). V předchozích letech se dotace navrhovaly z jedné celkové částky na všechny oblasti, od roku 2016 se ke každému dotačnímu programu zveřejnila finanční částka samostatně, a z té byly následně alokovány schválené částky dotací.

⁸ Výhodou el. systému je zejména dálkový přístup k rozpracovaným žádostem či hodnocení a díky tomu efektivnější komunikace s žadateli a hodnotiteli.

⁹ Při kontrole žádostí jsou do systému zaneseny pracovníky OK MMB poznámky pro hodnotitele, kteří v něm poté hodnotí. Na konci procesu jsou odtud exportovány Závěrečné hodnotící listy. Do systému jsou vkládána vyúčtování a závěrečné zprávy jednotlivých projektů, což slouží jako archiv pro hodnotitele, kteří mohou u opakujících se projektů nahlédnout do jejich historie. V plánu je rozšíření systému o el. formulář vyúčtování, které by žadatelé podávali přímo prostřednictvím systému.

¹⁰ Od r. 2015 byla hodnotící škála rozšířena o hodnotu 0.

V roce 2017 došlo k další změně – bylo možné žádat o **dotace čtyřleté** (místo o tříleté dotace). Všechna pravidla pro poskytnutí dotace jsou k nahlédnutí zde:
https://www.bno.cz/fileadmin/user_upload/sprava_mesta/magistrat_mesta_bno/OK/dotace/Pravidla_2017_-_cast_A_a_B_6_prodl_termínu.pdf

Tabulka 7 Přehled požadovaných a schválených dotací OK MMB za roky 2012 až 2017 (v tis. Kč)

	požadovaná částka (tis. Kč)	celkem schváleno (tis. Kč)	počet žádostí	úspěšnost*
2012				
dotace typu A a B	34 020	12 525	369	86%
ostatní dotace v oblasti kultury	x	520*	x	x
Celkem 2012	34 020	13 045	369	x
2013				
dotace typu A a B	32 359	11 990	352	84%
ostatní dotace v oblasti kultury	x	520*	x	x
Celkem 2013	32 359	12 510	352	x
2014 (1leté a 3leté)				
dotace typu B:				
Audiovizuální tvorba (film), nová média	3 905	753	31	39%
Divadlo, performance, cirkus	7 471	2 092	54	30%
Hudba	14 124	4 367	97	41%
Klubová činnost	1 809	540	13	77%
Kulturně vzdělávací a zájmová činnost	6 640	1 405	83	43%
Literatura	2 895	1 100	35	71%
Podpora uměleckých řemesel a lidových tradic	2 150	939	38	71%
Tanec	1 280	473	16	38%
Výtvarné um., fotografie, design a architektura	3 541	1 146	41	44%
ostatní dotace v oblasti kultury	3 520	2 520	2	x
Celkem 2014 (1leté a 3leté)	47 334	15 335	410	47%
2015 (1leté)				
dotace typu A a B:				
Audiovizuální tvorba (film), nová média	1 693	1 274	19	63%
Divadlo, performance, cirkus	1 401	1 054	43	42%
Hudba	5 683	4 431	80	55%
Klubová činnost	694	494	7	71%
Kulturně vzdělávací a zájmová činnost	2 754	2 173	62	65%
Literatura	1 524	1 147	28	79%
Podpora uměleckých řemesel a lidových tradic	1 228	924	27	89%
Tanec	575	433	9	55%
Výtvarné um., fotografie, design a architektura	4 274	3 226	49	63%
ostatní dotace v oblasti kultury	7 570	3 710	4	x
3leté dotace 2014–2016 (35 projektů)	x	3 527	x	x
Celkem 2015 (1leté)	27 396	22 393	328	62%

(tab. 6 – pokračování)	požadovaná částka (tis. Kč)	celkem schváleno (tis. Kč)	počet žádostí	úspěšnost*
2016 (1leté)				
Audiovizuální tvorba (film), nová média	2 835	1 274	16	69%
Divadlo, performance, cirkus	4 828	1 054	32	63%
Hudba	10 914	4 638	76	63%
Klubová činnost	3 517	994	12	75%
Kulturně vzdělávací a zájmová činnost	7 912	2 073	67	64%
Literatura	2 717	1 147	25	80%
Podpora uměleckých řemesel a lidových tradic	2 014	923	33	88%
Tanec	1 152	433	15	40%
Výtvarné um., fotografie, design a architektura	6 574	3 176	41	68%
podpora významné kontinuální víceleté kulturní činnosti a kulturních akcí velkého rozsahu (významné akce)	10 981	5 690	9	67%
3leté dotace 2014–2016 (35 projektů)	x	3678	x	x
ostatní dotace v oblasti kultury	8 754	5753	4	x
Celkem 2016 (1leté)	62 198	30 833	330	67%
2017** (1leté a 4leté)				
Audiovizuální tvorba (film), nová média	6532	2181	38	37%
Divadlo, performance, cirkus	8175	3854	40	63%
Hudba	20038	5948	96	71%
Klubová činnost	6598	2184	18	67%
Kulturně vzdělávací a zájmová činnost	9939	2569	90	52%
Literatura	4336	1467	34	71%
Podpora uměleckých řemesel a lidových tradic	4068	1376	40	80%
Tanec	2249	803	16	81%
Výtvarné umění, fotografie, design a architektura	11612	3566	54	78%
podpora významné kontinuální víceleté kulturní činnosti a kulturních akcí velkého rozsahu (významné akce)	16405	4040	11	55%
ostatní dotace v oblasti kultury	12020	11470	6	x
Celkem 2017** (1leté a 4leté)	101972	39458	443	65%

* poměr počtu podaných žádostí k počtu schválených žádostí v jakékoliv výši

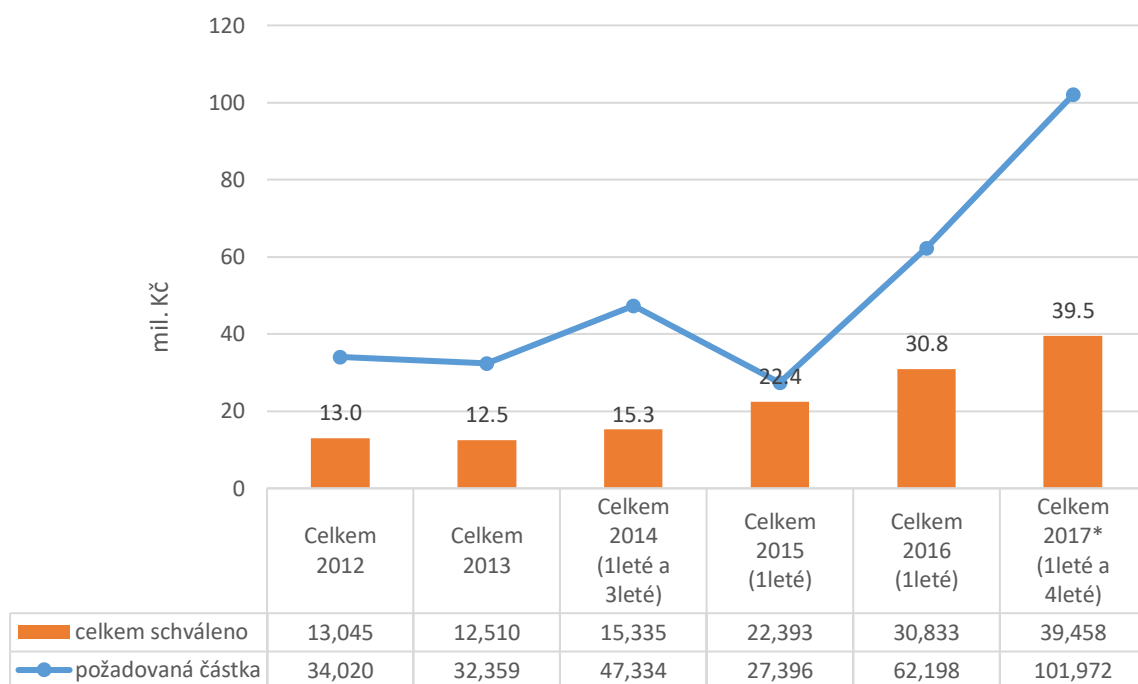
** pětiletá dotace na r. 2011-2015

*** schváleno dne 7.3.2017 - není znám finanční objem za celý rok 2017

Zdroj: Odbor kultury MMB.

Následující graf shrnuje schválené dotace OK MMB od roku 2012 až do roku 2017. Nárůst požadovaných částek je patrný v roce 2014 (kvůli zavedení nového tříletého dotačního programu), od roku 2013 je možné pozorovat i růst částky schválených dotací, ta se od roku 2013 do roku 2017 zvýšila z cca 12, 5 mil na téměř 40 mil Kč. Graf neobsahuje skutečně vyplacené částky, popř. vrácené sumy, jelikož některé ze schválených projektů nebyly realizovány či nevyužily veškeré přidělené finanční zdroje.

Graf 8 Schválené dotace Odboru kultury MMB (v tis. Kč)

Zdroj: Odbor kultury MMB, vlastní zpracování.

Do výše zmíněného popisu nejsou zahrnuty mimořádné dotace na podporu významných kulturních akcí poskytované z dotačního fondu primátora města Brna, v rámci kterého byl např. podpořen hudební festival Čarodějáles.

Komunikace a podpora směrem k žadatelům dotací

Od roku 2016 funguje hromadná komunikace s žadateli o dotace prostřednictvím e-mailu. Žadatelům jsou zasílány důležité informace např. upozornění na termín podávání žádostí, školení a schvalování žádostí o dotace v orgánech města či výzvy k veřejné nominaci členů hodnotící komise. Školení pro žadatele o dotace se uskutečňuje od roku 2013 v době podávání žádostí (vždy 4 až 6 termínů v průběhu cca šesti týdnů).

Dále jsou webové stránky OK MMB postupně rozšiřovány o informace pro žadatele např. časový harmonogram dotačního procesu, smluvní podmínky, výsledky schvalování dotací v souvislostech, složení hodnotících komisí, kontakty na příslušné pracovníky OK MMB apod. Od roku 2015 je snahou MMB předkládat žádosti ke schválení do orgánu města v prvním možném termínu po schválení rozpočtu města na příslušný rok. S tímto termínem souvisí i posun termínu podávání žádostí o dotace. Časový harmonogram pro dotace v roce 2017 je možné shlédnout zde: https://www.bрно.cz/fileadmin/user_upload/sprava_mesta/magistrat_mesta_brna/OK/dotace/Harmonogram_2017_-_web.pdf

Od roku 2014 byl ke každé žádosti o dotace vyhotoven hodnotící list, který obsahoval bodové

hodnocení dle čtyř kritérií, součet a průměr bodů a slovní zdůvodnění bodového hodnocení, ale až od roku 2017 byly neúspěšným žadatelům hodnotící listy zasílány společně s vyrozuměním o neschválení dotace. V kanceláři OK MMB mají všichni žadatelé možnost náhledu na Závěrečné hodnotící listy společně s průběžným hodnocením. Výsledky schvalování žádostí o dotace jsou zveřejněny na webových stránkách OK MMB: <https://www.bрно.cz/sprava-mesta/magistrat-mesta-brna/usek-socialne-kulturni-a-dopravy/odbor-kultury/schvalene-dotace/#c4466347>

4. Výdaje na provoz Odboru kultury MMB

Výdaje Odboru kultury MMB zahrnují zejména výdaje na pokrytí činností, které pod OK MMB spadají. Odbor kultury MMB navrhuje koncepci kultury v působnosti města Brna, zajišťuje kulturní akce pořádané MMB, stará se o údržbu, opravy a úpravy pomníků, památníků, pamětních desek a plastik, které nejsou zapsány v seznamu nemovitých kulturních památek a jsou v majetku města. Dále se zabývá realizací nových výtvarných děl, památníků a pamětních desek, poskytuje dotace z rozpočtu města Brna na projekty v oblasti kultury a zajišťuje činnosti související s výkonem zřizovatelských funkcí vůči devíti příspěvkovým organizacím (viz kapitola 2 Výdaje na příspěvkové organizace města Brna). K výdajům na výše uvedené činnosti a jiné výdaje (např. za materiál, služby apod.) uvádíme také mzdové (personální) náklady na zaměstnance Odboru kultury MMB.

Výdaje na provoz OK MMB přehledně uvádí Tabulka 8, kde je patrné, že nejvyšší položku tvoří neinvestiční transfery města do příspěvkových organizací (před odvodem z investičního fondu). Dotace A a B jsou v tomto případě součty neinvestičních transferů mimo příspěvkové organizace v rámci §331.

Tabulka 8 Výdaje na provoz Odboru kultury MMB (v tis. Kč)

Odbor kultury MMB	2012	2013	2014	2015	2016
Celkem dotace A a B	12 400	12 417	15 228	22 321	29 580
Příspěvkové organizace města (neinv. transfery města, před odvodem z invest. fondu)	650 555	659 003	732 707	727 868	800 743
Příspěvkové organizace města (neinv. transfery z rozpočtů kraje, státu)	22 216	20 808	23 982	25 098	32 080
Půjčky příspěvkovým organizacím	20 000	15 000			
Odbor kultury - jiné výdaje (materiál, služby...)	1 173	1 459	1 041	136	1 558
Výdaje OK na kulturu (§331) celkem	706 344	708 687	772 958	775 423	863 961
Opravy pamětních desek a soch, pam. péče, mezinárodní spolupráce aj.	1 145	1 133	1 077	1 763	2 316
Převody vlastním fondům v rozpočtech úz. úrovně				80	1 780
Jiné výdaje OK	1145	1133	1077	1843	4096
Celkem běžné výdaje OK	707 489	709 820	774 035	777 266	868 057
Mzdové náklady pracovníkům OK	4 500	4 423	4 792	5 273	6 057
Celkem běžné výdaje OK včetně mezd	711 989	714 243	778 827	782 539	874 114

Zdroj: MAGISTRÁT MĚSTA BRNA, Plnění rozpočtu města Brna.

Tabulka zobrazuje tři základní typy výdajů Odboru kultury v jednotlivých letech:

- celkové výdaje OK na kulturu dle §331,
- jiné výdaje OK (opravy pamětních desek apod.),
- mzdové náklady.

Součet všech tří položek je uveden v posledním řádku tabulky, kde je patrný největší skok mezi lety 2015 a 2016 (cca o 90 mil. Kč).

Detailnější pohled na mzdové prostředky zaměstnanců OK MMB zobrazuje Tabulka 9. V průběhu posledních pěti let se zvýšil počet úvazků OK MMB z 13 na 15,5, s tím stouply i mzdové náklady z cca 4,5 mil. Kč na více než 6 mil. Kč.

Tabulka 9 Personální náklady Odboru kultury MMB (v tis. Kč)

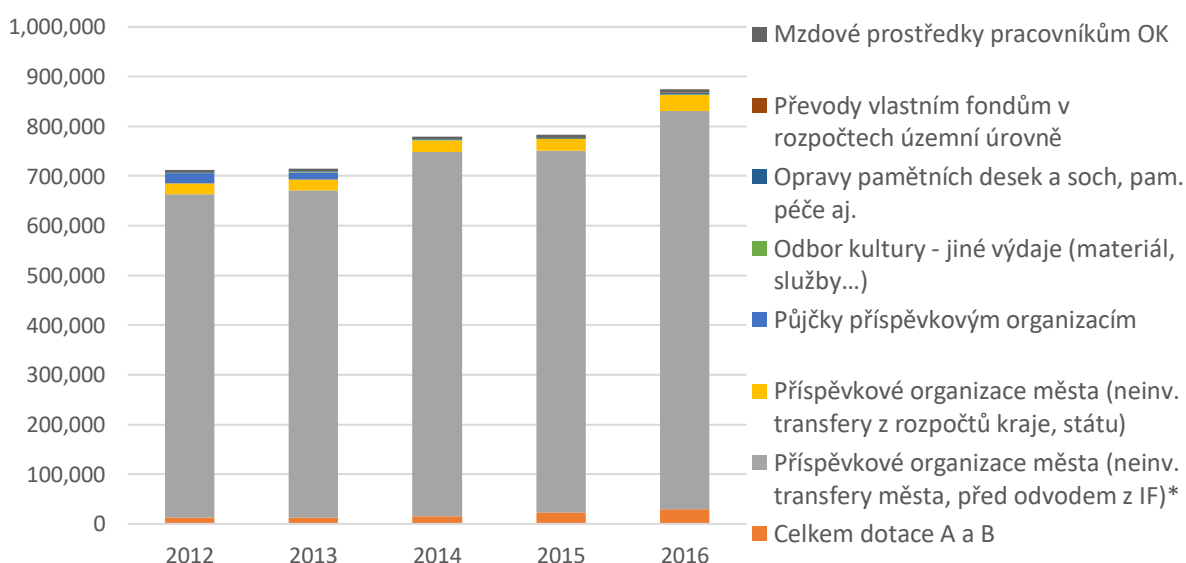
	2012	2013	2014	2015	2016
Přepočtený stav zaměstnanců	13	12,6623	14,0056	14,2031	15,5612
Mzdové prostředky	4500000	4422695	4792348	5273191	6056991

Pozn.: Náklady v roce 2012 jsou kvalifikovaným odhadem. Docházelo ke změně mzdového systému, údaje ze starého již nejsou k dispozici.

Zdroj: Odbor personální, Magistrát města Brna.

Souhrnné porovnání všech výdajů OK MMB v průběhu sledovaného období zobrazuje Graf 9. Kde opět nejvyšší položku tvoří transfery města do příspěvkových organizací (před odvodem z investičního fondu). Následují je neinvestiční transfery příspěvkovým organizacím z rozpočtu kraje a státu, které se objevují v rozpočtu města jak na straně příjmů, tak na straně výdajů (tzn. stát posílá peníze městu a to je dále distribuováno do příslušných organizací), dále dotace typu A a B, po nich mzdové prostředky, opravy v rámci památkové péče, převody vlastním fondům a jiné výdaje (materiál, služby). Půjčky příspěvkovým organizacím se týkají pouze let 2012 a 2013.

Graf 9 Výdaje Odboru kultury MMB v letech 2012 až 2016, včetně mzdových výdajů

Zdroj: MAGISTRÁT MĚSTA BRNA, Plnění rozpočtu města Brna.

Tabulka 10 zobrazuje výdaje Odboru kultury MMB v členění dle paragrafů. Kromě paragrafů kapitoly 331 Kultura (§3311-3319) spadají do rozpočtu OK MMB také výdaje na pořizování, zachování a obnovu kulturních hodnot (§3326), ostatní záležitosti ochrany památek a péče o kulturní dědictví (§3329), výdaje na mezinárodní spolupráci v kultuře, církvích a sdělovacích prostředcích (§3391) a také jsou v rozpočtu uvedeny převody vlastním fondům v rozpočtech územní úrovně (§6330) realizované v letech 2015 a 2016. Do běžných výdajů nejsou zahrnuty mzdové náklady.

Tabulka 10 Běžné výdaje Odboru kultury MMB dle kulturních činností (v tis. Kč)

§	Název paragrafu	2012	2013	2014	2015	2016
3311	Divadelní činnost	526 283	514 472	551 941	532 025	608 877
3312	Hudební činnost	61 711	74 095	67 765	84 692	82 793
3313	Film. tvorba, distribuce, kina			723	1 652	4 364
3314	Činnosti knihovnické	48 083	46 733	55 523	60 237	61 288
3315	Činnosti muzeí a galerií	43 812	44 047	64 868	57 914	60 388
3316	Vydavatelská činnost			1 020	1 770	1 412
3317	Výstavní činnosti v kultuře	13 647	15 871	17 063	19 696	20 095
3319	Ostatní záležitosti kultury	12 808	13 469	14 055	17 437	24 745
Výdaje OK na kulturu (§331)		706 344	708 687	772 958	775 423	863 961
3326	Pořizování, zachování a obnova kulturních hodnot	995	1 133	1 077	1 613	1 916
3329	Ost. zálež. ochrany památek a péče o kult. Dědictví	150			150	150
3391	Mezinár. spolupráce v kultuře, církvích a sděl pr.					250
6330	Převody vlastním fondům v rozpočtech úz. úrovně				80	1 780
Ostatní výdaje OK		1 145	1 133	1 077	1 843	4 096
Výdaje OK celkem		707 489	709 820	774 035	777 266	868 057

Zdroj: MAGISTRÁT MĚSTA BRNA, Plnění rozpočtu města Brna.

5. Výdaje městských částí na kulturu dle § 331

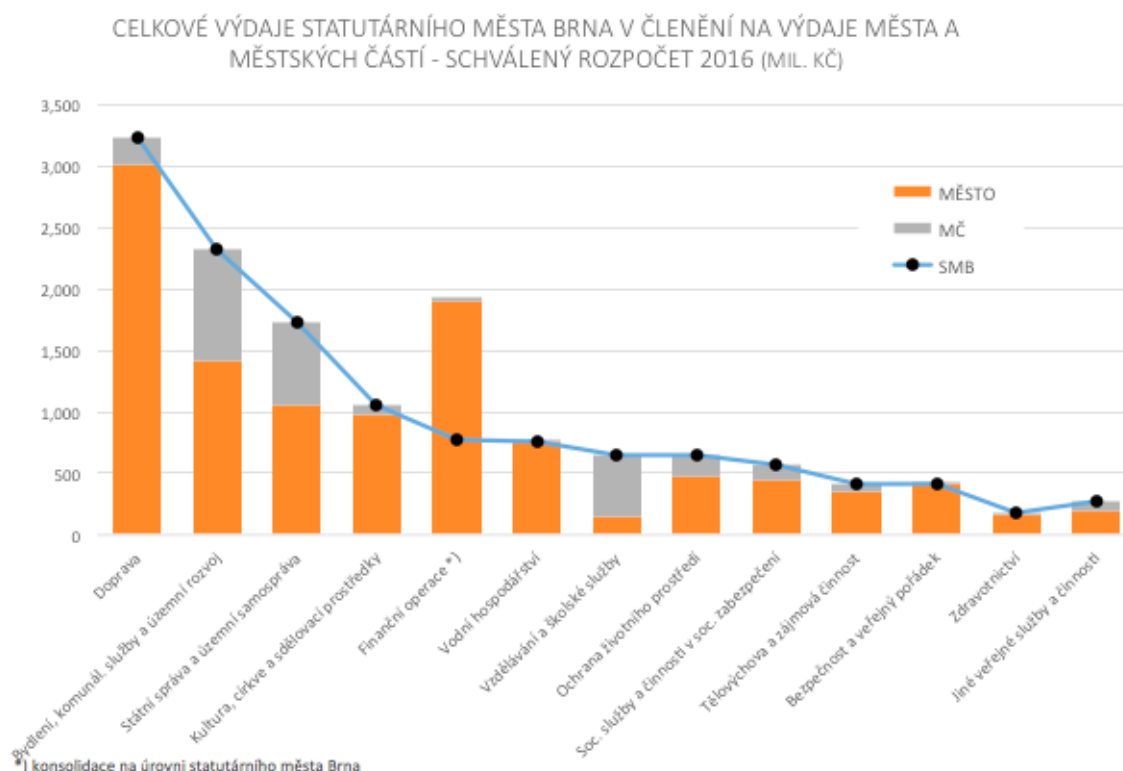
Město Brno má celkem 29 městských částí (dále MČ). Za rok 2016 tvořily celkové výdaje městských částí zhruba 30 % výdajů statutárního města Brna.

Obrázek zdroj: STATUTÁRNÍ MĚSTO BRNO. Městské části. In: *Brno - oficiální webové stránky města* [online]. Brno, 2017 [cit. 2017-03-18]. Dostupné z: <https://www.bрно.cz/sprava-mesta/mestske-casti/>

Graf 9 znázorňuje výši výdajů statutárního města Brna na výdaje města a městských částí za rok 2016. Je vidno, že položka výdajů na kulturu v městských částech patří k těm nižším.

Graf 10 Celkové výdaje Statutárního města Brna v členění na výdaje města a městských částí - schválený rozpočet 2016 (v mil. Kč)

Zdroj: MAGISTRÁT MĚSTA BRNA. Souhrnný rozpočet statutárního města Brna na rok 2016: Rozpočet výdajů statutárního města Brna. In: *Brno* [online]. Brno: Statutární město Brno, 2017 [cit. 2017-03-18]. Dostupné z: <https://www.bрно.cz/sprava-mesta/dokumenty-mesta/rozpocet/rozpocet-mesta-brna/souhrnny-rozpocet-statutarniho-mesta-brna-na-rok-2016/>

Podrobnější pohled do výdajů na kulturu v městských částech zobrazuje další tabulka, kde jsou výdaje rozdělené na běžné výdaje a výdaje kapitálové. Běžné výdaje v letech 2012–2016 plynuly do všech oblastí kulturních činností dle členění na §3311 až 3319, jednalo se tedy o prostředky použité hlavně na běžný kulturní provoz v městských částech. Nicméně i pod běžnými výdaji můžeme najít výjimky, a to např. výměnu oken a dveří v objektu Libušina třída 27 v Kohoutovicích v roce 2013 (1 mil. Kč) anebo opravu střechy a podlahy Dělnického domu v Židlochovicích v roce 2015 (4,9 mil. Kč).

Kapitálové výdaje městských částí na kulturu za roky 2012–2016 plynuly například na rekonstrukci víceúčelového sálu v MČ Maloměřice (14,3 mil. Kč v roce 2016, §3319 Ostatní záležitosti kultury), bezbariérový vstup Kina Lucerna v MČ Žabovřesky (1,8 mil. Kč v roce 2016, §3313 Filmová tvorba a distribuce) nebo na rekonstrukci sociálního zařízení Společenského centra v MČ Bystrc (1,5 mil. Kč v roce 2013, §3319 Ostatní záležitosti kultury).

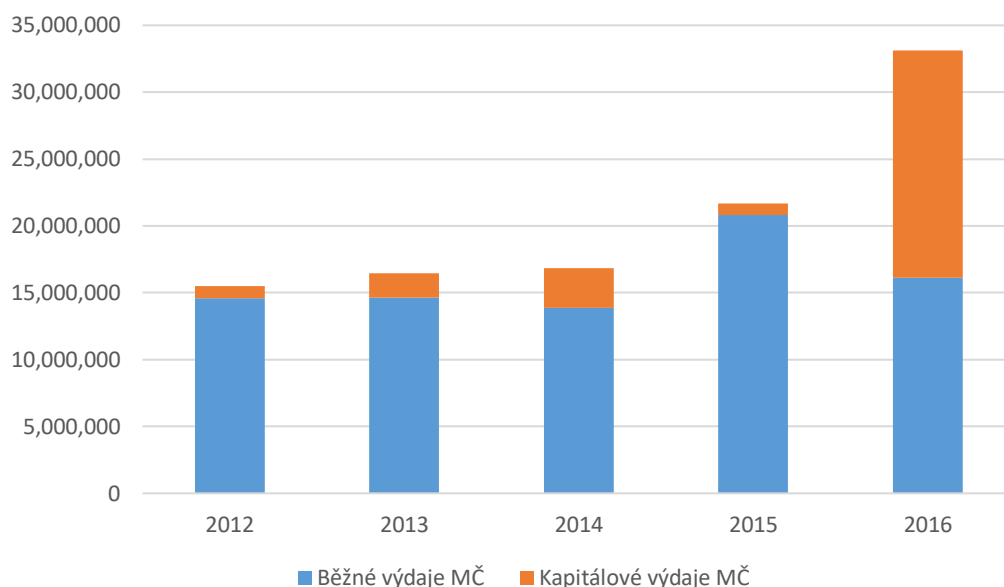
Tabulka 11 Výdaje všech městských částí Brna na kulturu (v tis. Kč)

	2012	2013	2014	2015	2016
3311 - Divadelní činnost	687 000	207 500	227 000	270 000	330 500
3312 - Hudební činnost	397 800	364 924	398 300	292 000	222 000
3313 - Filmová tvorba, distribuce, kina a shrom. audioviz. archiválií	11 120	29 754		20 000	60 000
3314 - Činnosti knihovnické	532 832	1 666 681	639 055	442 961	587 371
3316 - Vydavatelská činnost			22 000	30 000	
3317 - Výstavní činnosti v kultuře	20 000	15 000	55 000	63 000	15 000
3319 - Ostatní záležitosti kultury	12 928 292	12 357 749	12 520 482	19 674 302	14 911 673
Běžné výdaje MČ	14 577 043	14 641 608	13 861 837	20 792 263	16 126 544
3313 - Filmová tvorba, distribuce, kina a shrom. audioviz. archiválií	261 814	228 214	228 214	228 214	2 069 969
3314 - Činnosti knihovnické			2 568 528		
3319 - Ostatní záležitosti kultury	641 745	1 603 606	172 792	648 533	14 933 496
Kapitálové výdaje MČ	903 559	1 831 820	2 969 534	876 747	17 003 465
Celkem	15 480 602	16 473 428	16 831 371	21 669 010	33 130 009

Zdroj: Odbor rozpočtu MMB.

Následující graf zobrazuje poměr běžných a kapitálových výdajů na kulturu v městských částech Brna. V roce 2016 je patrný nárůst kapitálových výdajů (ostatní záležitosti kultury), jelikož zahrnují výdaje na rekonstrukci sociálního zařízení ve Společenském centru v Bystrci (1,5 mil.) a na rekonstrukci víceúčelového sálu v Maloměřicích (14,3 mil. Kč).

Graf 11 Výdaje všech městských částí Brna na kulturu (§331)

Zdroj: Odbor rozpočtu MMB, vlastní zpracování.

Rada města Brna schválila v září roku 2016 “Pravidla pro poskytování finanční podpory z rozpočtu města Brna na pořádání kulturních akcí v režii městských částí”. Schválená pravidla otevřela prostor pro podávání žádostí a získání finanční podpory všem městským částem na pořádání významných kulturních akcí, akcí podporující lidové tradice a akcí spojených s výročím a historií městských částí. Každá MČ smí podat žádost o tuto podporu pouze dvakrát v jednom kalendářním roce. Žádosti musí být doručeny na OK MMB. Za rok 2016 (od září 2016) dosahovaly schválené žádosti výše 1 mil. Kč. Výdaje financované tímto dotačním programem jsou v tabulce výdajů městských částí již zahrnuty.

6. Investice Statutárního města Brna v oblasti kultury

Investice představuje v rozpočtu státu, územní samosprávné jednotky či podniku takovou činnost, která zvyšuje rozvoj, obnovu či rozmnožení majetku. Investice nezajišťuje okamžitý užitek, jejím smyslem je zvýšení produkce a produktivity v budoucích obdobích. Na rozdíl od běžných výdajů, které většinou plynou do provozních záležitostí (mzdy, režijní náklady apod.) a z hlediska rozpočtu veřejného orgánu musí být vyúčtovány do konce účetního období, investice jsou většinou plánovány do několika let. Prakticky se může jednat o rekonstrukce staveb, vybudování nových prostor, obnova technologií apod.

Pokud je investice spojená se stávajícím majetkem, většinou ji iniciuje taková instituce, která s tímto majetkem hospodář (může jít například o příspěvkovou organizaci a budovu, ve které sídlí). Nové investice (výstavba nových prostor) pak iniciují příslušné odbory místní správy (např. Odbor kultury, Odbor investiční), často ve spolupráci s dalšími subjekty (např. příspěvkovými organizacemi).

Investice do kultury jsou městem zajišťovány několika způsoby:

- Odborem investičním Magistrátu města Brna: Odbor investiční zajišťuje převážnou část investic, od přípravy, realizace až po koordinaci. Mimo jiné odbor připravuje k projednávání o rozpočtu města Brna podklady související s budoucími investičními projekty, a to formou krátkodobých a střednědobých investičních programů,
- dalšími odbory Magistrátu města Brna: ve výjimečných případech zajišťují investice dotčené odbory. V případě investic do uměleckých děl za investice přebírá zodpovědnost Odbor kultury,
- organizacemi zřízenými městem: prostřednictvím transferů do investičních fondů mohou příspěvkové organizace (pokud jim to dovoluje ustanovení ve zřizovací listině) zajišťovat část investic samy. Organizace pak realizují zadávací řízení, vybírají zhotovitele a uzavírají smlouvu. Prostředky nevyužité na investice posléze odvádějí zpět do rozpočtu statutárního města Brna,
- městské části statutárního města Brna: samostatná městská část může realizovat investice, pakliže nezasahují svým rozsahem do jiné městské části. Podobně jako u příspěvkových organizací dochází k transferu financí z města do rozpočtu městské části. Jestliže dojde k nevyčerpání těchto prostředků, městská část navrací tyto finance zpátky do rozpočtu města.¹¹

Investice, které jsou hrazeny transferem finančních prostředků do investičních fondů příspěvkových organizací, jsme již zmínili v kapitole 2. Výdaje na příspěvkové organizace města Brna). Celková částka těchto investic dosahovala za sledované období 2012–2016 celkem 117 907 tis. Kč. Další velkou investicí v pětiletém období byla rekonstrukce Janáčkova divadla (v letech 2012–2016 bylo vynaloženo celkem 62 529 tis. Kč z celkového rozpočtu dvou projektů ve výši 1 163 tis. Kč). Město Brno čerpá pro své investiční programy také z fondů Evropské Unie, v posledních pěti letech do projektů s evropskou účastí patřil projekt Knihovny Jiřího Mahena Knihovna pro město, několik projektů Hvězdárny a planetária (Přírodovědné digitárium a kognitorium – vědecká stezka) a investice do vily Tugendhat.

¹¹ *METODIKA INVESTIČNÍHO PROCESU STATUTÁRNÍHO MĚSTA BRNA: Úplné znění.* Brno: Rada města Brna, 2008. Dostupné také z: <http://www.bрно.cz/sprava-mesta/dokumenty-mesta/metodiky/?cislo=2822&rok=2014&dokument=10&platnost=1>

Tabulka 12 Investice města Brna na kulturu (v tis. Kč)

Kultura (§331)	Realizace		Celkové náklady projektu	2012	2013	2014	2015	2016
	Od	Do						
Transfery města přísp. organiz.				0	3 950	7 827	29 523	76 607
Janáčkovo kulturní centrum	2001	2020	1 284 998	0	0	0	0	3 010
Janáčkovo divadlo - rekonstrukce, opravy (2 projekty)	2002	2018	1 163 303	868	9 993	1 056	27 304	23 308
Jezdecká socha na Morav. nám.	2008	2014	10 750	343	2 864	888	3 275	
Vila Tugendhat (více projektů)	2011	2013	8 550	4 878	407			
Přírodovědné digitárium - návštěvnické centrum	2013		50 520		50 088			
Investice hrazené z fondů EU				62 378	6 722	21 649	34 273	4 642
z toho vila Tugendhat	2009	2013	176 000	59 319	40			
z toho Digitárium (více projektů)	2010	2015	76 888	265			28 808	
z toho Knihovna J. Mahena	2010	2015	35 899	494	478	21 649	5 465	4 642
Ostatní kapitálové výdaje, půjčky				2 124	50	0	108	1 284
Investice MMB na kulturu celkem				70 591	74 074	31 420	94 483	108 851
Investice městských částí				904	1 832	2 970	877	17 003
Investice SMB na kulturu celkem				71 495	75 906	34 390	95 360	125 854

Zdroj: MAGISTRÁT MĚSTA BRNA, Plnění rozpočtu města Brna.

Závěrem se podívejme, jak objemné jsou investice dle jednotlivých kulturních oblastí (§ 331). Následující tabulka zaznamenává celkové investice Magistrátu města Brna (tedy bez investic městských částí) a do kulturních oblastí podle paragrafů oddílu kultura (§3311-§3319).

Tabulka 13 Investice města Brna na kulturu dle oblastí (v tis. Kč)

	2012	2013	2014	2015	2016	Celkem
3311 - Divadelní činnost	1 492	11 193	5 883	53 552	90 953	163 073
3312 - Hudební činnost	2 300	6 200	3 000	0	5 010	16 510
3314 - Činnosti knihovnické	494	568	21 649	6 606	5 494	34 811
3315 - Činnosti muzeí a galerií	64 197	407	0	766	2 575	67 945
3317 - Výstavní činnosti	0	0	0	0	15	15
3319 – Ost. záležitosti kultury	2 108	55 706	888	33 559	4 804	97 065
Celkem	70 591	74 074	31 420	94 483	108 851	379 419

Zdroj: MAGISTRÁT MĚSTA BRNA, Plnění rozpočtu města Brna.

Opět zde vidíme, že nejvíce investic plynulo do divadelní činnosti, a to díky rozsáhlým investicím do Národního divadla Brno a Městského divadla Brno. Investice v oblasti hudby pak směřovaly především do Janáčkova kulturního centra a transfery do Filharmonie Brno. Jak patrné z předchozí tabulky, knihovnické činnosti byly zastoupeny především projektem Knihovna pro město, které realizuje Knihovna J. Mahena. O investice v oblasti muzeí a galerií se podělily vila Tugendhat a

Muzeum města Brna. Položka ostatní záležitosti kultury pak zahrnuje náklady spojené s Přírodovědným digitáři, výstavbou jezdecké sochy na Moravském náměstí či transfery Hvězdárny a planetária Brno.

Do této kapitoly, stejně jako do celého dokumentu, nejsou zahrnuty investice na zachování a obnovu kulturních památek (§3322) a pořízení, zachování a obnova hodnot místního kulturního, národního a hist. povědomí (§3326). Na tyto oblasti plynulo za roky 2012–2016 přes 204 milionů korun, z toho 86 % na opravy hradu Špilberk.

7. Celkové výdaje na kulturu statutárního města Brna

Pokud shrneme předchozí kapitoly do jedné tabulky a grafu, získáme celkové výdaje statutárního města Brna na kulturu, vymezenou v rozpočtu paragrafem 331, pod který spadají kulturní činnosti (§3311-3319). Na rozdíl od tabulek a grafů v kapitole 1, které uvádějí veškeré výdaje z rozpočtu statutárního města Brna na kapitolu kultura, tabulka a graf v této kapitole nezahrnuje

- transfery z jiných veřejných rozpočtů (stát, kraj), které přes město plynou příspěvkovým, příp. jiným organizacím
- část výdajů příspěvkovým organizacím, kterou příspěvkové organizace vracejí zpět městu v podobě odvodů z investičního fondu,
- výdaje dalších odborů MMB, které plynou na kulturní činnosti (jedná se o jednotky milionů korun na ojedinělé projekty), tzn. zahrnuty jsou jen výdaje Odboru kultury a investice do kultury realizované Investičním odborem.

Stejně jako v celém dokumentu, ani zde nejsou zahrnuty výdaje na zachování a obnovu kulturních památek (§3322) a pořízení, zachování a obnova hodnot místního kulturního, národního a hist. povědomí (§3326). Na tyto oblasti plynulo za roky 2012–2016 přes 204 milionů korun, z toho 86 % na opravy hradu Špilberk.

Jak je vidět v následující tabulce (Tabulka 14), celkové výdaje na kulturu stouply od roku 2012 z 651,8 mil. Kč na 894,6 mil. Kč v roce 2016, tj. o 37 %. Celkově město Brno přispělo do brněnské kultury v období 2012–2016 obnosem ve výši 3,7 miliard Kč. Z tabulky je vidět kontinuální růst výdajů ve všech položkách od příspěvkových organizací až po výdaje městských částí.

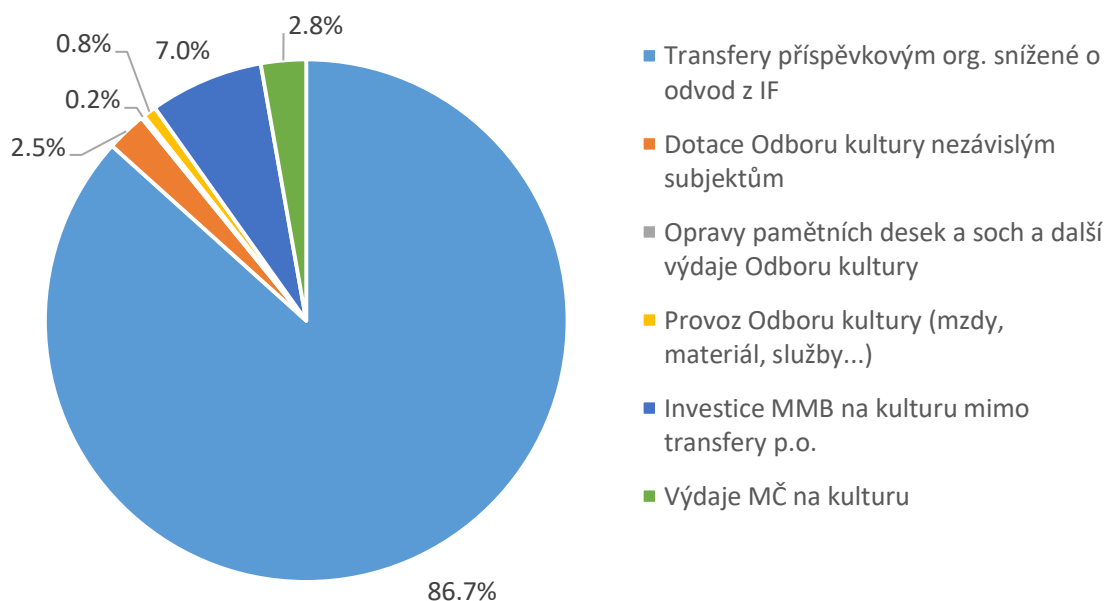
Tabulka 14 Souhrnné výdaje statutárního města Brna na kulturu v letech 2012–2016 (v tis. Kč)

	2012	2013	2014	2015	2016	Celkem 2012– 2016
Transfery příspěvkovým org. snížené o odvod z IF	546 540	562 492	638 168	679 751	789 730	3 216 681
Dotace Odboru kultury nezávislým subjektům	12 400	12 417	15 228	22 321	29 580	91 946
Opravy pamětních desek a soch a další výdaje Odboru kultury	1 145	1 133	1 077	1 843	2 316	7 514
Investice MMB na kulturu mimo transfery p.o.	70 591	70 124	23 593	64 960	32 244	261 512
Provoz Odboru kultury (mzdy, materiál, služby...)	5 673	5 882	5 833	5 409	7 615	30 412
Výdaje MČ na kulturu	15 481	16 473	16 831	21 669	33 130	103 584
Celkem	651 830	668 521	700 731	795 953	894 615	3 711 650

Zdroj: MAGISTRÁT MĚSTA BRNA, Plnění rozpočtu města Brna.

Pokud sečteme výdaje za celé pětileté období a rozdělíme je dle položek uvedených v tabulce výše, potvrzuje se, že největším příjemcem finanční podpory jsou kulturní příspěvkové organizace zřízené městem Brnem, které za pětileté období získaly z této celkové částky téměř 87 % (viz Graf 12). Druhou největší položkou jsou investiční výdaje na kulturu. Ty dosáhly v období 2012–2016 téměř 9 % z celkových výdajů na kulturu. Dotace na nezávislou scénu brněnské kultury zaujaly dvě procenta.

Graf 12 Výdaje statutárního města Brna na kulturu v letech 2012-2016

Závěr

Kultura se rok od roku stává významnou složkou politiky města Brna, což město dokazuje nejen rozhodnutím vytvořit strategický dokument pro kulturu, ale především rostoucími výdaji na kulturu. V České republice je Brno městem, které vynakládá procentuálně nejvyšší podíl svého rozpočtu na kulturu a věří, že se tato investice vyplatí díky nepřímým dopadům jako je spokojenost obyvatel, ale i atraktivnost města pro investory, studenty, vědce, pedagogy a jiné talenty. Bohatá kulturní nabídka města Brna již nyní láká nejen občany České republiky, ale zaznamenává ohlasy také v zahraničí. Pro udržitelnost a další rozvoj tohoto stavu bude v budoucích letech finanční účast města Brna neodmyslitelnou hybnou silou. Pro udržitelný růst Brna a jeho kulturního prostředí bude nyní nezbytné zajistit jasnou strategii, transparentnost a co největší efektivnost rozdělování finančních prostředků, a v neposlední řadě velmi důkladnou komunikaci města jak s představiteli kultury, tak s ostatními skupinami obyvatel, aby dokázalo jasně vysvětlit přidanou hodnotu kultury a její pozitivní dopady na celé spektrum odvětví a oblastí, které se dotýkají obyvatel Brna.

Seznam zdrojů

- MAGISTRÁT MĚSTA BRNA, Plnění rozpočtu statutárního města Brna. In: Brno [online], 2016 [cit. 2017-03-18]. Dostupné z: <http://www.bрно.cz/sprava-mesta/dokumenty-mesta/rozpocet/plneni-rozpocet-statutarniho-mesta-brna/vysledky-hospodareni-statutarniho-mesta-brna-za-iii-ctvrtleti-roku-2016/>
- MAGISTRÁT MĚSTA BRNA, Odbor kultury. Časový harmonogram dotačního procesu 2017. In: Brno [online]. Brno: Statutární město Brno, 2016 [cit. 2017-03-18]. Dostupné z: https://www.bрно.cz/fileadmin/user_upload/sprava_mesta/magistrat_mesta_brna/OK/dotace/Harmonogram_2017_-_web.pdf
- METODIKA INVESTIČNÍHO PROCESU STATUTÁRNÍHO MĚSTA BRNA: Úplné znění. Brno: Rada města Brna, 2008. Dostupné také z: <http://www.bрно.cz/sprava-mesta/dokumenty-mesta/metodiky/?cislo=2822&rok=2014&dokument=10&platnost=1>
- Městské organizace a společnosti. Brno - oficiální web statutárního města Brna [online]. Brno: Statutární město Brno, 2017 [cit. 2017-03-18]. Dostupné z: <https://www.bрно.cz/sprava-mesta/urady-a-institute-v-brne/mestske-organizace-a-spolecnosti/>
- Monitor - informační portál Ministerstva financí [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, 2016 [cit. 2017-03-18]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2016/>
- STATUTÁRNÍ MĚSTO BRNO. Městské části. In: Brno - oficiální webové stránky města [online]. Brno, 2017 [cit. 2017-03-18]. Dostupné z: <https://www.bрно.cz/sprava-mesta/mestske-casti/>
- Vyhláška č. 323/2002 Sb.: Vyhláška Ministerstva financí o rozpočtové skladbě. In: . Česká republika, 2002, 118/2002. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-323>
- Zákon č. 250/2000 Sb.: Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In: . Česká republika, 2000, 73/2000. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>
- Zásady vztahu orgánů statutárního města Brna k příspěvkovým organizacím. Brno - oficiální web statutárního města Brna [online]. Brno: Statutární město Brno, 2017 [cit. 2017-03-18]. Dostupné z: <https://www.bрно.cz/sprava-mesta/urady-a-institute-v-brne/mestske-organizace-a-spolecnosti/zasady-vztahu-k-prispevkovym-organizacim/>